

Belg Claude Velter leert Russen met olie besmeurde vogels redden

‘Ik moet mensen uitleggen dat ze niets kunnen doen’

Aan de besmeurde kusten van de Zwarte Zee, waar een week geleden een Russische olietanker schipbreuk leed, zit sinds dit weekend een Vlaamse vogelbeschermer. Claude Velter vreest dat er niets anders op zit dan de nog levende gevederde slachtoffers een zachte dood te gunnen.

DOOR KRIS JACOBS

KRASNODAR • Velter: ‘Als zo iets zich hier ooit nog voordoet, weten de mensen alvast wat ze moeten doen. Dat is cynisch, ja, maar zo hebben wij het in België ook geleerd.’

Velter is vrijdagochtend afgereisd naar de omgeving van Krasnodar, samen met Hugo Nijkamp, de Nederlandse directeur van Sea Alarm, dat een Europees interventieplan heeft voor dit soort gevallen. De twee blijven wellicht een week ter plaatse. “Het is hier ijzig koud, ook al staat de zon nu, om half drie ’s middags, hoog”, aldus Velter in een telefoongesprek met *De Morgen*. “De stranden liggen vol, maar exacte cijfers heeft niemand, omdat de vogels vaak mee vernietigd worden als de bulldozers de smurrie opkuisen. De informatie is hier ook enorm versnipperd: er zijn verschillende ministeries mee bezig, veel mensen weten van elkaar niet wat ze doen... Er zijn in elk geval al enkele duizenden dode dieren gevonden.”

De Vlaming, die conservator is van het Oostends Vogelopvangcentrum, is er ook niet om de schade op te meten. “Ik geef mensen hier zoveel mogelijk kennis mee om de dieren te helpen. Dat gaat vooral nog zeer moeilijk: er is geen coördinatie, zelfs het WWF heeft hier nauwelijks budgetten. Ik verblijf hier in een soort vissers- en jagerskamp, zonder stromend water, zonder centrale verwarming, met enkel kolenkachels.”

CLAUDE VELTER:

De situatie is onwennig voor de Russen, maar ze proberen wel

Besmeurde vogels zijn onderkoeld – terwijl ze normaal een lichaamstemperatuur van veertig graden Celsius hebben. Hun isolerende vederpak heeft het begeven en ook al kun je ze uitwendig opkuisen, dan kan het nog zijn dat ze een longontsteking hebben opgelopen, of dat ze bij hun pogingen om zichzelf schoon te maken het giftige goedje hebben binnengekregen. “Waar wij zitten, zijn in twee dagen honderdvijftig vogels binnengebracht, gewoon door een twintigtal mensen die hier het strand hebben afgewandeld. Maar er zit wellicht niets anders op dan de slachtoffers zachtjes te euthanase-

ren”, zucht Velter. “En dat is heel moeilijk om aan de vrijwilligers die komen helpen uit te leggen. Die beslissing neem ik niet, dat is aan hen. Ik probeer hen zoveel mogelijk de theoretische achtergrond te geven, waarop zij dan hun beslissing kunnen baseren. In de gegeven omstandigheden, met de beperkte accommodatie voor de dieren, kun je niet veel doen. Dat klinkt cynisch, maar destijds bij de ramp met de Tricolor konden wij zo’n 13 procent van de vogels redden. Mocht zich dat nu opnieuw voordoen, maken we ons sterk dat we, door de protocollen die we nadien hebben ingevoerd, 70 procent kunnen helpen.”

Gevoelig grensgebied

Eerder dook al een cijfer op van 30.000 getroffen vogels, maar dat is er volgens Veronica Frank van het International Fund for Animal Welfare lichtjes over. “Alle soorten bij elkaar schatten wij dat het om 4.000 à 4.500 dode vogels gaat. Onze organisatie stuurt bij dit soort rampen experts ter plaatse. Vier van onze mensen zijn nu op uitnodiging van de overheid in Rusland, maar we hebben vandaag (*maandag dus, KJ*) beslist om niet tussenbeide te komen. Het eerste dorp in de nabijheid ligt al makkelijk op honderd kilometer, wat het moeilijk maakt om materiaal ter plaatse te krijgen. Bovendien bevindt het gebied zich ook nog tegen de grens met Oekraïne, wat gevoelig ligt. En de ramp dateert al van een week geleden. Het is te laat om nog iets te doen.”

Dat het een grensgebied is, heeft Velter ook al gemerkt. “We hoorden pas toen we hier rondliepen dat je een speciale toelating nodig hebt om op het strand te komen. We hebben hier zelfs nog bezoek gekregen van de veiligheidsdienst FSB, die onze passen kwamen controleren. Anderzijds doet men wel moeite: onze visa waren meteen geregeld. De hele situatie is blijkbaar onwennig voor de Russen, maar ze proberen wel. Net

■ Een besmeurde vogel voor de Oekraïense kust. ‘Waar ik zit, zijn in twee dagen 150 dieren binnengebracht’, zegt Velter. In totaal zou het om 4.000 à 4.500 beesten gaan.

stond hier bijvoorbeeld nog iemand om me een griepvaccinatie te geven.

Dode dolfijnen

“Ik heb tot nu toe vooral kuifduikers, futen en meerkoeten gezien”, aldus Velter. “Er waren ook drie dode dolfijnen, maar men kon niet zeggen of dat slachtoffers waren van de storm of van de olie. De storm van een week geleden was de zwaarste die men hier in honderdvijftig jaar heeft meegemaakt.”

Je zou er moedeloos van worden, maar Velters ziet de positieve kant van de ramp.

“Het is hier behelpen. Maar we weten tenminste van deze ramp en men heeft onze hulp ingeroepen. Vroeger zouden we het niet eens weten. Het is jammer dat je eerst weer zo’n ramp nodig hebt voor er iets verandert, maar de mensen hier willen er iets aan doen.” Daar hoopt ook Frank op: “De belangrijkste boodschap is dat je behoorlijke noodplannen moet opstellen voor dit soort rampen. Alle plaatselijke goede wil kan niet verhelen dat je niet de kennis en de instrumenten hebt om effectief iets te doen.” “Deze keer is er inderdaad geen oplossing”, besluit Velter. “Toch niet een die wij willen.”